Gabi Martínez: "Viatjar és complir l'aspiració d'un estiu etern"

http://www.elperiodico.cat/default.asp?idpublicacio_PK=46&idioma=CAT&idnoticia_PK=601345&idseccio_PK=1006

Ha narrat les seves experiències pel Sudan i per la costa de la Xina. Concep els viatges com una espècie de tornada a la llibertat de la infància.

Foto: ALBERT BERTRAN

XAVIER MORET

Quan era petit, els llibres d'aventures van despertar en Gabi Martínez (Barcelona, 1971) la curiositat pels mons exòtics i l'aventura. Després d'estudiar periodisme, no va renunciar a aquest aspecte de la seva vida i es va llançar a viatjar, primer amb Interrail per Europa i després a llocs llunyans. Ha publicat Sudd (Alfaguara), ambientada al sud del Sudan, i Los mares de Wang (Alfaguara), un recorregut per la costa de la Xina en companyia d'un xinès de l'interior anomenat Wang. Pròxim objectiu, Austràlia.

--¿Per què un llibre sobre la Xina?
--M'havien proposat fer documentals d'aquest país perquè es veia que s'acostava un gran canvi. Volíem començar pel nord-oest, però després de l'11-S la Xina va tancar la frontera i el projecte es va anul.lar.

--Però hi va anar de totes maneres.
--Ja tenia la febre de la Xina. Havia llegit molt sobre el país asiàtic i vaig pensar que estaria bé viatjar per la costa xinesa.

--¿Per què precisament la costa?
--És on es concentra l'auge industrial i vaig veure que no hi havia cap llibre que articulés la costa xinesa. De Hong Kong, Xangai i Macau, encara en teníem els clixés de l'opi, la pirateria...

--Va titular el llibre *Los mares de Wang*. ¿Tan important va ser el seu traductor?
--Va ser una gran sort trobar-lo. La relació amb Wang em va permetre construir una espècie de metàfora de la civilització xinesa enfrontada a la d'Occident. Wang em va acompanyar durant part del viatge, i va ser un regal per a mi.

--Però la relació no va acabar bé.
--Tots dos vam intentar acostar-nos, però Wang va adoptar el rol d'ajudant en certa manera esclau, cosa que a mi em disgustava. Al final hi va haver un xoc d'interessos molt gran i ell va optar per marxar.

--¿Quina conclusió en va treure?
--La Xina és un lloc on tot et sorprèn, una realitat situada als antípodes. D'entrada, el temps no té res a veure amb el nostre: són molt pacients. D'altra banda, el nord i el sud són molt diferents. Jo em vaig sentir més còmode al sud, on és més fàcil comunicar-te.

--¿Es va sentir ben rebut?
--Són hospitalaris i diplomàtics. Entrar en l'àmbit personal ja és una altra dimensió.

--Els canvis han anat molt de pressa. ¿Això els desconcerta?

--Han desplaçat milions de persones, han emigrat a les ciutats... Wang és un exemple de tot aquest desconcert. La gent que vivia al camp amb l'única informació dels canals oficials no ha vist mai una mirada crítica. Quan arriben a metròpolis, on hi ha molta més informació, se senten perduts.

--¿Viatjar és igual a felicitat?
--Viatjar és complir l'aspiració d'un estiu etern. Molta gent ho enveja perquè li recorda la llibertat de la infància.

--¿Pensa que està en un bon moment la narrativa de viatges?
--Costa que et publiquin un llibre de viatges, però les editorials haurien de veure que grans autors com Stendhal, Conrad o Stevenson han estat grans viatgers. ¿Què més cal perquè es prenguin seriosament la literatura de viatges?

--Amb el seu llibre *Diablo de Timanfaya* (2000) va tenir problemes.
--Va ser una lliçó que em va fer tocar de peus a terra. Pretenia parlar de les Canàries amb esperit crític perquè crec en el llibre de viatges amb llums i ombres.

--I algú s'ho va prendre malament.
--Primer vaig tenir en contra periodistes, després hotelers i el Cabildo de Cultura, fins que el Govern canari va demanar la retirada del llibre.

--Un fort cop.
--El problema és que a l'escriptor de llocs se l'ha considerat durant temps autor de pamflets turístics. Si no dónes només una bona imatge, diuen que hi estàs en contra.

--El Sudan va ser una experiència molt diferent.
--Venia d'escriure *Ático*, una novel.la barcelonina d'ambient molt tancat, i al tornar d'un complicat viatge al sud del Sudan vaig pensar: tinc una història molt bona, els clàssics m'encanten i encara no he explicat una història d'aventures com les que llegia quan era petit.

--I va sortir *Sudd*.
--La geografia de la regió de Sudd és una metàfora al.lucinant de com és de basculant la nostra societat. Hi havia el mite clàssic del laberint, però amb parets que es mouen, cosa que desconcerta encara més. Aquest petit gir m'introduïa en la modernitat, al segle XXI.

--¿Què li va semblar el Sudan?
--És el país que més m'ha interessat. El color, la llum, la gent... Hi vull tornar. Les grans extensions sempre m'agraden. Tenen una dimensió poètica.

--Digui'm tres llibres de viatges que l'hagin marcat.
--*Los siete pilares de la sabiduría*, de
Lawrence; *Viaje a Oxiana*, de Robert Byron, i *Cartes d'Itàlia*, de Josep Pla. Dels recents, *Els àrabs del mar*, de Jordi Esteva.

--¿Què és el que l'atrau de Lawrence?
--*Los siete pilares de la sabiduría* és el llibre total: hi ha antropologia, viatge, geografia, estratègia militar, literatura, com un home s'enfronta al món... Ara és difícil trobar una història tan literària.